

SAMOBORSKI LIST

God. XVIII.

U Samoboru, 15. veljača 1921.

Br. 4.

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 40 K. — Plativo i tuživo u Samoboru.

Uprava i uredništvo nalazi se
GLAVNI TRG br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLAŠE prima uprava prema oglasu. Za oglaš, koji se više puta uvrtćuje, daje se znatan popust. Rekopisi se ne vraćaju.

Pretplatnike izvan Samobora molimo da obnove pretplatu za tekuću godinu koja iznosi:

na čitavu godinu 40 Kruna
za Ameriku 60 „

Onim pretplatnicima koji su zaostali a pretplatom još od prošle godine 1920 obustavit ćemo list ako nam do konca ovog mjeseca ne pošalju svu zaostalu pretplatu i barma za pol godine 1921. —

Uprava

Dr. Fran Šuklje:

Nekoliko iskrenih riječi*).

III

Kad sam se u jednom od prošlih brojeva „Samoborskog Lista“ osvrnuo na prilike u kojima se momentano nalazi naše pjevačko društvo „Jeka“, i kad sam upozorio na nehalj naše publike, većinno sam to povodom članka koji je nešto prije toga štampan u istome listu. Vrio rado konstatujem, da sam u neku ruku ovim člankom bio zaveden u bludnju, jer sam kasnije doznao, da „Jeka“ uživa gostoprimstvo Samoborske štedionice koja do danas nije ni čim pokazala, da ovom zaslužnom našem društvu oduzme prostorije. U koliko pak rečene prostorije ne odgovaraju potrebama „Jeka“ nije naravno krivnja „Samoborske štedionice“ i ne umanjuje se time nimalo njeno hvalevrijedno nastojanje da „Jeku“ podupre, koliko to prilike dopuštaju.

Nije bila moja namjera ni da koga napadam, pak sam upozorivši na nehalj svih slojeva našega domaćeg žiteljstva htio polučiti, da se već jednom sves rano pretrese pitanje. —

M Langi Samobor.

Iz prošlosti Samobora.

1. Vrtić kod stare apoteke

Onaj komadić općinskoga zemljišta na zapadnom kraju trga uz Gradnu pri mostu već je nekada vrio smetao vlasnike ove kuće uz njega (Anindol), pa su kućali općinu nagovoriti, da im ga proda. Tako je u magistratskoj sjednici od 20. februara 1830. iznesena molba Janka Matekovića, samobor. ljekarnika „sbi poradi naredjenja jednoga vrtića za rođe, kak i za drugo sebi potreban funduš med njegovim hižum i g. Weesnera molom za vemu priličnu pustiti potrebujećega. Zvrhu kotere prošaje više kotrigov općine funduša ovoga poradi potreboće općinske vre poprvu drugem procećem neodanoga, nego za posei općinski zadržanoga, onda nit sada od općine oduzdjiti mogućega suproti govoreć, gledeć i pregledajuć akta leta 1815. — kajti funduš ov nit g. Juraja Valentovića, leta šilje poprvu gospodariti takaj apotekaru, nit g. Francu Reizeru o-

tanje, kako bi se u Samoboru što prije u-dario temelj jednom društvenom domu, u kojem bi našli mjesto našemo Jeka i Sokol već i sva ostala naša kulturna društva. U tom bi domu mog'e našli mjesto i obje naše čitalnice, pak bi se po mom mišljenju koncentracijom sviju kulturnih naših društava uveliko podigla društva našega mjesta, koja je u posljednjih 10 god. spala na nulu. Nema nikakve sumnje, a mislim, da će mi svatko priznati da i u nas treba da prestane dijeljenje u kaste i da gradjanstvo bez razlike treba da stisne svoje redove, ako mu je stalo do napretka. Ne samo pojedinac nego i čitavo društvo treba da u današnje vrijeme bude jak, a to će mu uspjeti samo onda, ako će biti stožan i organizovano. —

Prigovoriti će mi se, da bi za gradnju takovoga doma trebale ogromne srote novca. Prihvataćam taj prigovor no naglašujem da ne mislim ni ja, da se a gradnjom mora početi odmah t. j. danas ili sutra, već mi je namjera, da se pitanje raspravi i da se u našoj samoborskoj javnosti pretrese i da se lagano pristupi k izvedbi. Zemljište za gradnju takovoga doma trebala bi dati općina. Pada mi na um, da sam negdje čuo, da općina namjerava parcelirati nekadanji park uz Gradnu u svrhu izgradnje. Ne bi li se možda na tom zemljištu našlo mjesto da se na njem takav društveni dom izgradi. Park je bio osnovan za lječilniše goste, kojima se je bilo pretaško uspijati u Anindol, a iskreno valja priznati, da ga je rijetko ikogod posjećivao, premda je bio lijepo i bogato uređen. Mnogi su Samoborci u vrijeme osnivanja toga perivoja prigovarali da općina uljudno za tu svrhu troši novac i mislim da nijesu imali posvega krivo. Kad sam ga prošle godine nakon duljega vremena posjetio upravo sam se snebivao, što je od njg

osebito dopitan, onda po zadnjem, da se drugomu dok ne bude z obligacijum zida i drugih k vodi načinjenja po sebi, za općinsku potreboću održati potrebuvan, po svršenom zida i štengih podignjenju za općinu porad vode zadržati, odredjen je. Općinske pako potreboće kruto vekla korist nego rožeh nasajenje općini donajajuće, funduš ov nit sada ne oddati nego kak vre jednokrat odredjeno je, takovoga i nadete za općinu i ove potreboće zadržati“.

Bogumil Toni — Samobor.

Ruski zarobljenici.

Imali se otpustiti ruski zarobljenici i poći put domovine. Ljudi iz gubernija: Arhangelsk, Astrahan, Jaroslavl, Kaluga, Kazan.

Iz ovih područja bilo ih je u našem gradiću dvanaestorica, a vlast je odredila, da se imadu otpustiti ovaj put devetorica.

postalo. Kako je taj perivoj nekoć imao biti i bio je neki ured Samobora, danas je on njegova sramota i posljednji je čas, da trgovišno zastupstvo odluči ili nalijevo ili nadesno. Kako je perivoj u prošlosti promašio svrhu, za koju je osnova, držim, da odluka ne će biti teška i da će uz projekt parceliranja biti već na gradjanstvo. U jednom bi se dakle kućicu toga zemljišta moglo našti, kako rekoh i nešto mjesto za izgradnju jednoga društvenog doma. To međjutim nije nikakav prijedlog, tek sam tu misao slučajno nabacio a razloga, da se u vezi s ostalim raspravi i pitanje mjesto, gdje bi takav dom imao stajati.

Priredjivanjem završa svih društava u korist gore spomenute a rhu stica'a bi se pomalo svoia za gradnju, a apelom na naše rodoljubivo gradjanstvo ta bi se svoia većim dobrovoljnim prinosima povećavala. Znam, da prinosi ne će biti ogromni, te dani iz daleka ne će biti toliki, da bi se u najbliže vrijeme moglo i pomisliti na takav posao no mi treba da živimo u uvjerenju, da će se sredjivanjem općih prilika u državi sadanje stanje popraviti i da ono, što nam se je činilo nemogućim može po vremenu postati izvedivim. Za to bih htio, da se već sada počinje s radom i organizacijom oko namicanja sredstava za ovu svrhu, da nas onaj momeant, kad će postojati mogućnost izvedbe toga djela, ne zatekne nepripravne. Dužnost je naša gledati u budućnost, a ne raditi samo za sadašnjost. Pa ako i mi ne ćemo uživati plodova naših napora doći će i za nas naši potomci, koji će nam biti zahvalni, što smo mislili i na njih. U tom radu ne smije nas ništa smesti i ne smije biti nikakove zapreke, koje ne bi mogli prebroditi. Uvijek treba da su nam na umu slatne riječi: „zrna do zrna pogač“, kamen do kamena palača“.

No tko da ide, a tko još da ostane, da čeka na novo odredjenje, koje će bogzna kada pripjeti.

Načelnik mjesto držao je, da će biti najbolje pravdi zadovoljeno, ako se to odluči žrijebom.

Ne će onda biti krivo ni gospodarima kod kojih su Rusi stajili, ni zarobljenicima. Nitko ne će moći da prigovara. Kako sreća bude komu akiona, tako se neka zbuđe.

Pozove dakle Ruse u općinsku kuću i saopći im, kako se ima žrijebom odlučiti, tko će kući.

Svi su Rusi odobrili načelnikovu odluku.

A onda on upita:

— Možda ipak tko od vas želi sam i od svoje volje da ostane, pa da ide poslije. Ako se nadju trnjaca, ne treba ni žrijeba. Svi će ostali poći u domovinu.

Ali se ne javi baš nitko, tko bi želio ostati.

Tada haci glavari općine savijene cedulje, na kojima su bile napisane brojke, u

Broj stanovništva u Samoboru.

(Predbježni rezultati.)

Od 31. siječnja do 16. veljače obavljen je popis stanovništva i stoke u Samoboru. Cijelo mjesto bilo je razdijeljeno na 12 popisnih krugova, pa je za svaki krug bio određena posebni popisni povjerenik, a u većim krugovima radili su i po 2 popisivača.

Kako je sva popisna gradnja bila dostavljena trg. poglavarstvu u zakazano doba to je popisni odbor (načelnik, te zast. Kovač, Kovačiček) već 12. o. mj. pristupio pregledanju predloženih podataka.

Koliko se mogu reći predbježni rezultati popisa, to Samobor prema stanju od 31. januara o. g. broj 2727 stanovnika.

Prije 10 godina brojio je Samobor 2725 duša, pa bi prema tome — ako ove cifre doslovno uzmiemo — porasao broj stanovništva u Samoboru za cijele 2 duše ili bolje: Samobor stoji zapravo jednako, što se broja stanovništva tiče, kao i prije desetak godina.

No ovo izgledje tako samo na oko. Zapravo je Samobor brojevno ponovo pa o i to jamačno približno barem za 100 osoba ako ne i više. Ne smijemo naime zaboraviti da prije desetak godina, kad je obavljen posljednji popis, nije bilo stranaca u Samoboru. Bili su onda popisani tek domaći ljudi, općinari, koji stalno borave u mjestu. Danas je Samobor pun stranaca. U nj je nagrnulo svijet sa svih strana, a glavni kontingent čine svakako Rusi. Svi oni stranci ušli su sada u popis samoborskoga stanovništva, i čine zajedno sa stalnim žiteljskim gornji broj duša. Jasno je, da se ti stranci nemaju uzeti kao stalni žitelji mjesta, i čim prilike dopuste oni će se odseliti svojim kućama. Da će onda broj stanovnika Samobora daleko biti manji, negoli prije 10 godina, to je na danu.

Posljedak popisa stanovništva u Samoboru ne može nas zadovoljiti. Populacija pa da neprekidno i godišnje brojke poroda i smrti ovo također utvrđuju. Popis stanovništva u Samoboru nije nam dakle dao za jednu rusku kapu. Tko izviče do broja 9, taj će ići.

I izvučeni su da odu: Nikolaj Šestakov, Ilija Mikićević, Aleksa Ivanov, Mihajlo Šancov. . . .

A među onom trojicom, koja su imala ostati, bio je Petar Šimičen. Biljed, ovisok, plavokos Rus.

Kad je čuo za svoju sudbinu, snuždio se jako. Nastonio se o zid i njegovo biljed lice postalo je još blijedje, i oči kao da se zalile suzama, a jedan težak uzdah otkinuo mu se iz grudiju.

No prije negoli se Rusi počeli razilaziti, izadje Mihajlo Šancov.

On je bio od onih, koji su imali pravo da odu.

— Gospodine — reče on načelniku — ja ću ostati. Ja nemam ni žene ni djece. A Petra Šimičena čeka mlada žena i troje njezake djevice. Stalno uzdišu i noći i dane za njime. On neka ide. —

Svi se zagledali u Mihajla.

A Petar Šimičen ostavi svoj kut u sobi kuda se uvukao i podje prema Šancovu.

Nije mu mogao ništa reći, a vidjelo se, da mu ima mnogo da kaže.

— Hvala ti, brate Mihajlo! — promuća onda tiho poljućivši ga u čelo. —

dovoljujućih rezultata i u ovu činjenicu, koja znači očit nazadak — valja nam se zamisliti. Bit će još prilike, da se na uzroke postepenog padanja našega žiteljstva još posebno osvrnemo. —

Uzročne vijesti.

Darovi školskoj zakladi. Domaće obrtničko radničko društvo „Napredak“ svakom se prilikom radosno i s ponosom spominje mile kume svoga barjaka mil. gospodje Ane Bahovc, pa da ovoj svojoj odanosti i dubokom poštovanju oade i vidljiv izražaj, nabrana je na poticaj blagajnika g. Ivana Bašića kod prodaje računa svota od 120 K za siromišnu školsku djecu samoborsku. Priložili su: Ivan Bašić i Franjo Kihar po 15 K, a Janko Bščan, Vjekoslav Bščan, Ivan Biščan, Ivan Kern, Ivan Ribarić, Vjek. Redi Mijo Kravec, Drag. Pječko i Stjepan Regović po 10 K. — Nadalje su darovali ovoj zakladi: gđja. Adela Urii 100 K, samoborski klub „Šišmiš“ 126 K, g. Filip Šimic 80 K, mjesto vijenca na odar pok. prijatelju Franji Švariću, na svadbi gđjce. Fanike Planinc sabrano je 144 K, na piru gđjice Katicice Biščan sabrano je na poticaj g. Janka Zorjana 184 K, g. Julije pl. Kassowiz 250 K. — Gđ. darovateljima i sabiračima najtoplije zahvaljuje uprava škole.

Darovi Gija. Ana ud. Švarić darovala je u spomen svog neprežaljenog supruga g. Franje Švarića hrv. pjevačkom društvu „Jeki“ 100 K, Vatrogasnom društvu 100 K, Oortno radničkom društvu „Napredak“ 100 K i Bratovštini sv. Filipa i Jakoba 100 K.

Konac poklada. Na poklade priredio je posebni odbor korzo, koji je prošao trgovim i glavnim ulicama. Korzo je bio ove godine kratak, i ako su i neke grupe bile posve dražesne, ipak nije sam korzo ispunio ona očekivanja, koje su mnogi stavljali u nj. Bit će da je i vrijeme nešto odlučilo o uspjehu. Sokolska fanfara, koja je u korzu sudjelovala, vršila je doista požrtvovno svoju dužnost prolazeći ulicama kaljavim od od južna snijega. No zato je reduta, koju je priredio Sokol u Panziji vanredno uspjela. Puhod je bio obilan; krabulje upravo su se natjecale ukusom i elegancijom. Ples je bio animiran i trajao je do zore. Materijalan uspjeh, što ga je imao Sokol, zadovoljava u svakom pogledu.

Tako je princ Karneval u Samoboru dolčno završio svoju ovogodišnju kratku, ali vroma očnu vladavinu.

Koncertat Milana Reizera u Beogradu. U Beogradu su prošli tjedan priredili koncertat Rijavec, Lika i Milan Reizer. Kritika se vrlo pohvalno izjavila o njihovom uspjehu, te istakla osobite muzičke vrline svakoga od njih nipoše.

— Gosp. Milan Reizer priredio je u Zagrebu 12. o. mj. pjevačku večer.

Automobilska nesreća u Samoboru. U nedjelju 6. veljače dogodila se teška automobilska nesreća. Više pošt. činovnika dovezlo se u Samobor autom Franje Šape kojim je upravljao šofer Ojuro Sekurić. U Perkovićevoj ulici — kad su se noću vraćali — udario je auto najvećom silom u jedno deblo, pri čem je nastradao životom pošt. asistent Ojuro Deucht. Auto je također ostao zgnječen.

Ovo je kratak opis te nesreće, koja je imala tako kobni svršetak i koja nije prva u našoj okolini. Ali preko nje se ne smije jednostavno na dnevni red. Mi nje samo jedam-

put naglašavali nuždu, da se produzmu enerģične mjere protiv nagle vožnje automobila po Samoboru i protiv onih šofera, koji znadu preduhoko zaviriti u čašu, pa ganjaju auta po našim ulicama kao da su na utrci. On su — čini se — već sasna došli do uvjerenja da je u Samoboru sve dopustivo, što u Zagrebu nije. Treba ih dakle o protivnom poučiti i ne čekati, da pregaze još kojega građana ili djeteta na raskršćima cesta, gdje vječno smrt čeka na svoje žrtve uslijed mahnite automobilske vožnje. Čast izuzecima, ali mnogi šverceri što se razbacuju po Samoboru novcem izazivajući sirotinju, ne smiju nas siavljati u životnu opasnost. Kako čujemo trg. poglavarstvo izdalo je sada naredbu protiv nagle vožnje. To je u redu. No ona je i dosad postojala, ako i u drugoj formi, a velika pismena na pločama opomena su bila dovoljna na one, koji su je bijeli — čitati. No mi samo želimo da naše redarstvo budno pripazi na mahnite vozače. I kad se već zaboravi na nekadašnju nesreću, ne smije se zaboraviti na naredbu o vožnji, jer bi bilo žalostno, da mora opet koja nesreća osvjehivati stare naredbe.

Primljeni u zavičajnu svezu grada Zagreba. Dosadašnji zavičajni trg. opć. Samobor: Dušan Presečki, trgovac i Dragutin Šimunić, brijački obrtnik, primljeni su u zavičajnu svezu grada Zagreba. —

Za uzdržavanje kolodvorske ceste i perivoja doznačena je trg. općini pomoć iz zemalj. sredstava u iznosu od 2000 K. — Ova doznaka vrijedi do konca svibnja 1921.

Vodovodni statut trg. Samobora. Kako smo javili, podnjela je trg. općina Samobor vodovodni statut na odobrenje generalnoj direkciji voda za Hrvatsku i Slavoniju, a ova sada pozivlje općinu, da naknadno izvjesti: 1. na kakovom su temelju ustanovljene pristojbe za vodovod. 2. koliko će biti prema mišljenju općine ukupni godišnji dohodak na vodovodnim pristojbama prema cjeniku i sa koliko su preliminirani godišnji troškovi izdržavanja vodovoda? 3. da li je prihod i rashod od vodovoda uvršten u opć. proračun i s kojim iznosom?

Više svijetla! Iz građanstva primamo tužbe, da uveće ne gore svijetiljke po ulicama. Kad je naoblaka ili noć bez mjesecine oada vlada tako tmna ko u rogu. Ići kući postije 8 ili 9 sati znači direktno lutati i pipati kuće, da ne udaraš negdje o zid glavom. Molimo, da se stvar uredi, jer ne trpi udgadjanja.

Godišnji sajam u Samoboru. Jučer je bio u Samoboru t. z. valentinski sajam. Na sajmište dognano je sila blaga, od kojeg su se isticali naročito lijepi egzemplari volova Biago je držano dosta skupo, ali je zato pored obilno ponude malo kupaca. Na glavnom trgu bilo je prodavača cipela, šešira, platnene i druge sitne robe. Vrijeme je dobro služilo.

Raspisani upisnik poreza na kamate glavnica i na rente, te od istog otpadajućim općem dohodarinakom prirezu za godinu 1920. izočen je od 27. siječnja do 4. veljače 1921. u uredu ovoga poglavarstva na javni uvid, u kojem vremenu pristoji interesentima pravo uvida i prigovora protiv istoga. —

Od pječavoga tifusa obolio je u Zagrebu Stjepan pl. Kesegi. Naizlo se na liječenje u bolnici milosrdnih sestara.

Iz općinske službe. Gosp. Ivan Škareč, umirovjen je nakon 43 godišnje ne-

Tko bi htio preuzeti
podvoz pošte
od 1. ožujka, neka se prijavi u poštanskom uredu
u Samoboru.

Vrbove šibe

oguljene kao i vrbove oguljene batine, zdrave i lijepe vrste, kupuje svaku količinu KOPSA, Pension Lavica, Samobor.

Pozor!

Preuzimam izradbu umjetničkih slika, ponavljanje ili novo izradjivanje starih slika, sastavljanje i risanje planova, florisa i zemljorisa, građevnih planova, kopiranje ovih, izradjivanje raznovrsnih reklama, plakata te napisa za trgovine i obrtnike. — Poblize u upravi našeg lista.



Zajamčeno pravo

francusko ulje

litra po 70 kruna
Braća Kornfein.



Tko želi

dobro naučiti njemački čitati i pisati neka se prijavi kod gđe. Marije Dočkal, Glavni trg.



Preporučuje se

Trgovina mješovitom robom

Melanija Vuja

Obrtnička ulica br. 28.



Radiona ogledala

i urezivanje stakla

Ponavijamo stara ogledala u svim veličinama. — Izrabite priliku dok preuzimamo taj posao.

Preuzimamo sve staklarske radnje na novogradnjama i sve staklarske popravke, bušenje debelih staklenih ploča i staklenih tanjura.

Sve uz najnižu cijenu.

Gjuro Kompare i Antun Mežnarić
Samobor.

3-15-og

Bogumil Toni:

„Samoborska Narodna garda“

(1848.--1851.)

dobiva se uz cijenu od 6 kruna u

Tiskari i knjižari S. Šeka u Samoboru.

ELEKTROS

ured za električnu industriju i pogon

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ulica 8.

Telefon: Interurban 3-04.

Brzjavi: ELEKTROS, Zagreb.

Uredjuje: Električne centrale i sve vrsti pogona za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

Najbolji cigaretni papir sadržajnosti je

„GOLUB“

— j dini hrvatski proizvod. —

Zdraviju neškodljiv.

— — Doblje se svuda. — —

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira
U ZAGREBU.



STAKLANA FRANZ, Zagreb, Jelačić trg 7.

Trgovina na malo i na veliko. — Telefon br. 22-42.

Krasne moderne čaše. Elegančne kristal garniture, najnoviji proizvod.

Prikladni darovi za svaku zgodu kao:

čaše i boce sa hrvatskim narodnim grbom i trobojkom. Majolika čuture u narodnom slogu. Nippos figure iz glasovitih tvornica. Električne i petrol. svjetiljke i lampasi.

Specijalno skladište za bakteriolo. i fizikalne potrebitine.

Staklente za odpremu dejetaka u propisanim drvenim kutijama.

